

REJCI SE PREDSTAVIJO: Vesna in Tone Stariha

Za prvi prispevek se spodobi malce daljši uvod. Rubrika je namenjena predvsem predstavitvi rejcev in lastnikov bosanskih planinskih konj iz vrst članov Mednarodnega združenja rejcev bosanskih planinskih konj in tudi tistih, ki to (še) niso.

V mesecu maju smo obiskali rejca bosanskega planinskega konja Vesno in Toneta Stariha na njunem posestvu v Beli krajini. Na poti do njiju smo seveda prečkali dolenske griče, se povzpeli na prelaz Vahta in se podali med mehke zelene naborke belokranjske pokrajine. Gospodarja nas pričakata pred lično hišico na bregu. Na robu posestva se pasejo ovce, nanje pazijo gosi, kokoši za ograjo pa brskajo za hrano.

»Do upokojitve sva živela v Pirničah pri Medvodah«, uvodoma pove Vesna. Po upokojitvi pa sva se preselila v Belo krajino, v Semič, rodni kraj moževih staršev. Tu sva si ustvarila drugi dom za preživljanje jeseni svojega življenja. Bela krajina je najin raj na zemlji s prijaznimi ljudmi, lepo naravo in mirnim življenjem.«

Gospodarja na bregu

V vajinem hlevu sta dom našla dva lepa primerka bosanskega planinskega konja, žrebec Miško in kobila Gara. Na dvorišču jima dela družbo ljutomerska kasačica. Sta se že prej ukvarjala s konji?

Ljubezen do konjev izhaja iz otroštva, kajti stric Jože je imel vedno konja v hlevu, s katerim smo delali na polju in ga jahali vsi otroci na vasi.

Že pred najino upokojitvijo si je vnukinja Eva zaželela konja. Za njen osmi rojstni dan je dobila kobilo Libeno, ljutomersko kasačico, za katero skrbi vnukinja s pomočjo dedija in jo tudi zelo rada jaha.

V najin hlev sva sprejela tudi dva prijazna bosansko planinskega konja, žrebca Miškota in kobilo Garo.

Kdaj sta se odločila za rejo BBK in kako je dozorela odločitev za to?

Najino, zlasti pa Tonetovo pozornost je vzbudila informacija, da je ta pasma konj na robu izumrtja. To je bilo pred nekaj leti. Tone je to vprašanje spremljal in se tako tudi

navdušil nad bosanskimi planinskimi konji in si jih je močno zaželel. Vendar to takrat ni bilo možno.

Gospodar Tone – ljubitelj bosanskega planinskega konja

Zdaj ste rejca z dvema konjema in žrebičkom. Kako je prišlo do tega, vama je kdo pri tem pomagal?

Slučajno sva izvedela za rejca Antona Dolinška, ki je svoje življenje posvetil reševanju obstoja te pasme. Obiskala sva ga na njegovi ergeli bosanskih planinskih konj Planido. Tam nama je predstavil zgodovino bosansko planinskega konja in možnosti ter pogoje reje teh konj. Odločilna je bila srčna želja, da postaneva rejca teh plemenitih konj. Konji so naju pritegnili z lepoto, mirnim in dobrim značajem, s svojo skromnostjo in hvaležnostjo.

Torej je vajina odločitev bila racionalna in tudi čustvena. Kaj so po vašem mnenju pogoji, ki jih mora imeti ljubitelj BBK, da bi postal tudi rejec?

Najino mnenje je, da ljubitelji konj, ki želijo postati rejci bosanskega planinskega konja, potrebujejo razen želje tudi ljubezen do konj kot do svojih prijateljev in čas. Pri tem je nujno nekaj predhodnega znanja in izkušenj dela s konji ter dobri in urejeni bivalni pogoji, z veliko pašnega prostora in hlev. Mi rečemo »lauf štalo« ali boks.

Kakšno je pri tem razmerje med denarjem, časom, delom, pomenom zdravega življenja in okolja ter ljubeznijo do konj?

Konji za naju predstavljajo pristen stik z naravo in zdrav življenjski slog, ki ima tudi širši namen. Za dobro počutje konj morajo biti boksi vsakodnevno urejeni, očiščeni. Konji naj se čim več prosto gibajo in so v kontaktu z ljudmi. Potrebno je poskrbeti za redno čiščenje, oskrbo kopit, zob in vse kar sodi zraven ter strokovno, veterinarsko

oskrbo konj. Bosanski planinski konj je sicer trdnega zdravja in odporen na vse vremenske razmere, ki se pojavljajo v Sloveniji. Zato ni zahteven za vzdrževanje in rejo.

Vesna z Garo

Kaj bi priporočili tistim, ki pogoje za rejo imajo in se še obotavljajo?

Vsem bi toplo priporočila, da se za to odločijo tisti, ki imajo čas, denar, voljo in ljubezen do konj. Če so ti pogoji izpolnjeni, pa naj nikar ne oklevajo in se odločijo za tega konja. Ta ali katerikoli konj ni le muha enodnevnica, je ljubezen, obveznost, veselje in sprostitiv. Premislek o odločitvi za pasmo bosansko planinskega konja naj vključuje tudi seznanjanje z namenom uporabe konja in vse informacije o sami pasmi konja.

Rediti konja in hkrati prispevati k ohranjanju ogrožene pasme je vrednota sama po sebi.

Zato stopite v stik z Mednarodnim združenjem rejcev bosanskega planinskega konja in rejci: www.bosanskikonj.si ali info@bosnianhorse.com.

Tako lahko dobite vse potrebne, strokovne in zanesljive informacije na enem mestu. Tone je še dodal, da Starihove najdete na Ranču Veston, Štrekljevec 60, Semič, mobilna številka 041 630 840.

KORISTNO

Če vas zanima bosanski planinski konj ali bi se želeli ukvarjati z njegovo rejo, stopite v stik z Mednarodnim združenjem rejcev bosanskega planinskega konja in rejci preko spletne strani www.bosanskikonj.si oziroma na e-naslovu info@bosnianhorse.com. Tako lahko dobite vse potrebne, strokovne in zanesljive informacije na enem mestu

Nedavno je vajina kobila povrgla zdravo in živahno žrebičko. Kaj sledi žrebitvi, kaj je vaša naloga kot rejcev?

Pred žrebitvijo smo kobilo Garo premestili v ločen boks z globokim nastiljem. Vse dni pred žrebitvijo smo jo skrbno opazovali. A vendar, Gara je, kot je to običajno za bosanske planinske kobile, ponoči ožrebila sama. Zjutraj nas je v boks ob materi pričakala zelo lepa in živahna žrebička Gabi. Ta je takoj osvojila naša srca. Naša naloga je za tem bila, da opazujemo kobilo in žrebičko, če žrebička odvaja blato in sesa mleko ter da kobila čimprej naveže stik z žrebičko in jo sprejme.

Gara in Gabi

Skladno s sprejetim Rejskim programom pa smo dolžni o žrebitvi poročati Mednarodnemu združenju rejcev bosanskih planinskih konj v roku 30 dni po žrebitvi. Tako poročilo vsebuje podatke o materi in očetu. Pri žrebički je treba vpisati datum rojstva, spol, barvo in kraj rojstva, zlasti, če je to bilo v tujini. Ker so naš par in žrebička čistokrvni, je to zelo pomembno.

Na tem temelju zaprosimo tudi za izdajo identifikacijskega dokumenta za novega člana družine. Poročilu se priloži še potrdilo o pripustu, sledijo pa še postopki, ki so potrebni za vpis v seznam žrebet in označitve žrebeta. Prava konjereja je nadzorovana in pri ogroženi pasmi, kot je bosanski planinski konj je to ključnega pomena.

Sta aktivna člana Mednarodnega združenja rejcev bosanskih planinskih konj. Kakšno vlogo igra članstvo v združenju v vajini rejski dejavnosti?

V najini rejski dejavnosti ima članstvo v mednarodnem združenju rejcev bosanskih planinskih konj veliko in ključno vlogo. Prav združenje naju vodi in svetuje pri prej opisanih nalogah ob žrebitvi. Članstvo v tej organizaciji je ključno tudi zaradi izobraževanja in pravilne skrbi za najine konje. Vse to pa je nujno za ohranitev in povečanje ogrožene populacije bosanskih planinskih konj.

Kakšen pomen ima in bi lahko imela reja bosanskega planinskega konja v Sloveniji?

Reja bosanskih planinskih konj v Sloveniji sicer ima priznan pomen s strani države. Vendar je prostora za napredek pri tem še veliko. Prav tako vidiva potrebo, da se v novih časih ponovno prepozna gospodarski pomen konj, še zlasti tega konja, pri okolju prijazni gospodarski dejavnosti. Na primer, pri pridelavi dobrin v nedostopnih predelih po Sloveniji, spravilu lesa in čiščenju gozdov ali oskrbi planinskih postojank ali v logistiki pri reševanju v nesrečah na zahtevnem terenu.

Varovanje ogrožene pasme, ki je bila v uporabi in rejena na našem prostoru tudi v preteklosti ima pomembno vlogo za ohranjanje nesnovne kulturne dediščine in biotske raznovrstnosti. In končno, konj kot je bosanski planinski konj je neločljiv del zdravega načina življenja, rekreacije, športa in uporabe v terapevtske namene v Sloveniji in drugod.

Vesna Stariha je od nedavna tudi predsednica Mednarodnega združenja rejcev bosanskih planinskih konj, vendar o tem kaj več drugič, v drugi rubriki.

KORISTNO

Skladno s sprejetim Rejskim programom smo dolžni o žrebitvi poročati Mednarodnemu združenju rejcev bosanskih planinskih konj v roku 30 dni po žrebitvi. Tako poročilo vsebuje podatke o materi in očetu. Pri žrebički je treba vpisati datum rojstva, spol, barvo in kraj rojstva, zlasti, če je to bilo v tujini. Ker so naš par in žrebička čistokrvni, je to zelo pomembno. Na tem temelju zaprosimo tudi za izdajo identifikacijskega dokumenta za novega člana družine. Poročilu se priloži še potrdilo o pripustu, sledijo pa še postopki, ki so potrebni za vpis v seznam žrebet in označitve žrebeta. Prava konjereja je nadzorovana in pri ogroženi pasmi, kot je bosanski planinski konj, je to ključnega pomena.

Spraševala in zapisala: Petra Hefler